WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

27.1.2022

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle
Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asia: WWF Suomen lausunto koskien asiaa valtioneuvoston selvitys E 132/2021 vp: Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestävän rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

Asiantuntija: Mai Suominen, johtava metsäasiantuntija, WWF Suomi

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suomen alustavista ennakkovaikuttamislinjauksista

Eduskunnan tulisi palauttaa ennakkovaikuttamislinjaukset uuteen valmisteluun. Ehdotetut ennakkovaikuttamislinjaukset luovat mielikuvan siitä, että suomalaisella liiketoiminnalla ei olisi halua eikä kykyä toimia kestävästi. Ehdotetut linjaukset sisältävät niin paljon perustavanlaatuisia ongelmia, että Suomen maine asiallisena toimijana EU:ssa voi kärsiä kolahduksen, jos ehdotetulla linjalla edetään.

Suomalaiset yritykset ovat heränneet ekologisen transformaation välttämättömyyteen ja näkemyksemme mukaan yrityksissä ollaan valmiita panostamaan vahvasti toiminnan kestävyyteen. Eduskunnalle toimitetusta valtioneuvoston kannasta heijastuva negatiivinen suhtautuminen tiedepohjaisesti laadittuihin taksonomiakriteereihin ei näkemyksemme mukaan kuvasta todenmukaisesti suomalaisen yrityselämän suhtautumista kestävyysmurrokseen. Jos Suomen lähtökohta EU-neuvotteluihin olisi näin kielteinen, se on omiaan viemään Eurooppaan ja maailmalle pessimististä näkemystä suomalaisen yritystoiminnan vastuullisuudesta.

Nostamme tässä esiin Suomen kantaan liittyviä kirjauksia menemättä taksonomiakriteerien yksityiskohtiin.

WWF:n mielestä Suomen ei ole syytä korostaa, että teknisten arviointikriteerien osalta olisi tarve huomioida olemassa oleva EU-lainsäädäntö ja -kehikot mahdollisimman kattavasti. Päin vastoin, WWF Suomen mielestä taksonomian teknisten arviointikriteerien tulisi olla mahdollisimman puhtaasti ympäristöperustaisia. Sitova lainsäädäntö on pitkän poliittisen prosessin tulosta, eikä sitä voi mitenkään pitää tiedeperustaisen kriteeristön lähtökohtana.

WWF Suomen mielestä Suomen ei tule esittää, että tekniset arviointikriteerit eivät saisi johtaa EU-oikeuden sisäisiin ristiriitoihin eri politiikkasektoreilla. Päin vastoin, myös Suomen tulee kunnioittaa taksonomian lähtökohtaa, joka on kaikkein kestävimpien käytäntöjen tunnistaminen, jotta rahoitusta suunnataan mahdollisimman tehokkaasti kestävän yhteiskunnan luomiseen.

WWF Suomen mielestä on turhaa pelotella, että taksonomia aiheuttaisi kohtuuttomaan hallinnollisen taakan yrityksille ja muille toimijoille. Kyseessä on pohjimmiltaan vapaaehtoinen järjestelmä. Yritykset, joille kestävyys on strateginen valinta, pystyvät varmasti ratkaisemaan hallinnolliset velvollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Esimerkiksi metsätalouden osalta Suomessa on jo käytössä tarvittava tieto, osaaminen ja rakenteet taksonomian ympäristökriteerien mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi ja niistä raportoimiseksi. Taksonomian ympäristökriteereitä vastaavia toimiakin on Suomessa tehty jo pitkään, mutta toteutuessaan taksonomian vahvat ympäristökriteerit kasvattaisivat toimien suuruusluokkaa.

WWF Suomi kannattaa kirjausta "*Teknisten arviointikriteerien on annettava luotettavat puitteet kansainvälisten rahavirtojen ohjaamiselle ympäristön kannalta kestävästi."*

Sen jatkona Suomen ei tule esittää, että tekniset arvionitikriteerit voisivat olla lainsäädäntöä tiukempia vain aloilla, joiden säädöksissä erillistä kestävyystarkastelua ei vielä ole. On virheellistä ajatella, että voimassa oleva lainsäädäntö takaisi ympäristöllisen kestävyyden. Poliittinen realiteetti on, että EU:n sitova ympäristölainsäädäntö on merkittävästi heikompi verrattuna siihen, mitä mm. ilmastokriisin ja luontokadon ratkaisemiseen tarvittaisiin. Esimerkiksi metsätalouden osalta taksonomian mukaisessa toiminnassa tulisi tehdä lakitasoa huomattavasti kunnianhimoisempia toimia. Toimien toteutustavoista ja vaikutuksista on olemassa laajasti erilaista tutkimustietoa.

WWF Suomen mielestä Suomen ei tule korostaa sitä, että arviointikriteerien asettamisessa korostetaan mahdollisimman kattavan kokonaisuuden luomista. Tästä syntyy käsitys, että Suomi ajaa kriteerien tason madaltamista kattavuuden aikaansaamiseksi. Monella liiketoiminnan sektorilla ja taloudellisella toimijalla pitää olla mahdollisuus pyrkiä taksonomian mukaisuuteen, mutta kriteerit on asetettava tiedeperustaisesti.

WWF Suomi yhtyy luonnoksen arvioon, että "*rahoitusmarkkinoiden käyttöön tarkoitetut kriteerit, joiden avulla rahoittajat voivat tarkastella yhtenäisesti toimintojen kestävyyttä, voivat kirittää suomalaisten toimijoiden ympäristökestävyyttä ja luoda yritykselle kansainvälistä kilpailuetua.*"

Sen sijaan pidämme seuraavaa lausetta täysin turhana: "*On kuitenkin tiedostettava, että epätarkoituksenmukaiset ja käytännössä toimimattomat tekniset arviointikriteerit voivat kuitenkin huonoimmassa tapauksessa johtaa vastakkaiseen tulokseen*."

Epätarkoituksenmukaisuus ei ole suuri uhka taksonomian uskottavuudelle ja toimivuudelle. Todellinen uhkakuva yritysmaailman näkökulmasta on se, että kriteerit vesittyvät ja koko järjestelmä menettää perustansa. Kansainvälisissä sopimuksissa on sitouduttu ympäristön kantokyvyn/ kestävyyden turvaamisen tavoitteisiin, ja tällä tulee olemaan vaikutusta talouden toimintamahdollisuuksiin globaalisti. Suomen on tärkeää olla mukana tämän kehityksen etujoukoissa. Tiedeperustainen taksonomia on tärkeä työkalu.

Taksonomian tarkoituksena ei ole rajata kriteeristöä niin, että liiketoiminta voisi edistää vain yhtä ympäristötavoitetta. Sen vuoksi WWF Suomi vastustaa luonnoksessa Energia-otsikon alla olevaa ajatusta siitä, että bioenergialle ei pitäisi laatia kriteerejä luonnon monimuotoisuutta merkittävästi edistävänä toimena. Bioenergian tuotanto on vahvasti luonnonvaroihin nojautuvaa ja sen vuoksi taksonomiaa laadittaessa on välttämätöntä tarkastella sen kestävyyttä luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta ja luoda kriteeristö, jos sille on selkeä tiedepohja.

Luonnoksesta pitää poistaa teksti:

"*Suomi ei pidä tarkoituksenmukaisena laatia EU-taksonomian alla bioenergiaa koskevia teknisiä kriteereitä monimuotoisuutta merkittävästi edistävänä toimena. Jos kriteerit kuitenkin laaditaan, on niiden käytettävyyteen ja sisältöön kiinnitettävä huomiota uusiutuvan energian direktiivin valossa ottaen huomioon tarve taata biologisen monimuotoisuuden merkittävä edistäminen.*

Suomen näkemyksen mukaan biologista monimuotoisuutta merkittävästi edistävän bioenergian kriteereitä ei tule myöskään käyttää muissa EU-hankkeissa, eikä niillä tule olla laajempaa vaikutusta sääntelyn kehittymiseen."

<u>Yleistä taksonomia-asetuksesta</u>

EU:n kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmällä eli taksonomialla pyritään luomaan perusta rahoituksen kohdentamiselle ympäristön näkökulmasta kestävästi toteutettuun liiketoimintaan. Sijoittajien kiinnostuksen kestäviin sijoituskohteisiin toivotaan luovan kannustimia ja ohjaavan lisää rahoitusta ympäristöystävällisempään toimintaan

Taksonomian tarkoitus on erottaa kaikesta laillisesta toiminnasta se osuus, joka tieteen mukaisesti edistää ilmasto- ja ympäristötavoitteita, on aidosti "vihreää" ja jonka rahoittamisesta syntyy yhteiskunnalle lisähyötyä. Taksonomian olennainen osa on myös "do no significant harm" -periaate. Se tarkoittaa, että yhtä luokittelun piiriin kuuluvaa ympäristötavoitetta ei voida edistää niin, että se aiheuttaa olennaista haittaa jonkin muun tavoitteen toteutumiselle.

Taksonomia on osa rahoitusmarkkinoiden sääntelyä. Se velvoittaa rahoitusmarkkinoilla toimivia yrityksiä muun muassa julkistamaan tietoa kestävyysriskien huomioimisesta sekä kestävänä ja vastuullisena markkinoiduista sijoitustuotteista. Taksonomia ei aseta liiketoiminnalle sitovia velvoitteita vaan yritykset voivat halutessaan sopeuttaa toimintaansa taksonomian sääntelyn mukaiseksi. Ne voivat myös valita jättäytymisen mekanismin ulkopuolelle.

Taksonomialla vaikutetaan välillisesti EU:n asettamien ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamiseen. Suomi on sitoutunut näihin yhteisiin tavoitteisiin. Suomen kantaan onkin kirjattu selkeästi monimuotoisuuden ympäristötavoitteen sisältö:

"*Taksonomia-asetuksen mukaan taloudellista toimintaa pidetään biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista merkittävästi edistävänä, jos kyseinen toiminta edistää merkittävästi biologisen monimuotoisuuden suojelua, säilyttämistä tai ennallistamista tai ekosysteemien hyvän tilan saavuttamista tai jo hyvässä tilassa olevien ekosysteemien suojelua. Luonnon monimuotoisuuden edistämistä koskevien arviointikriteereiden tulee varmistaa, että niiden täyttyessä luonnon monimuotoisuuden ympäristötavoitetta tuetaan merkittävästi*

uskottavalla tavalla, samalla kuitenkin varmistaen, että ei aiheuteta merkittävää haittaa muille ympäristötavoitteille."

Suomen pitää myös EU:n kestävän rahoituksen taksonomiaan liittyen toimia suoraselkäisesti ja lunastaa hallitusohjelmaankin kirjattuun edelläkävijyyteen liittyvät odotukset.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto sr.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

MAI SUOMINEN
Mai Suominen
johtava metsäasiantuntija